

NIEUWS UIT ROTTUM.

N goed nieuws ook. Misschien herinneren sommige onzer lezers zich dat wij bij ons bezoek aan Rottum in 1911 op 5 Juni op de Noordwestplaat een dood mannetje vonden van den middelsten zaagbek. De vogel was nog heelemaal frisch, dus pas dood. Op zich zelf was dat al iets ongewoons, want wij kennen dien vogel alleen als wintergast en 't dichtst bij dat hij broedde, was Schotland met de Shetlands eilanden, de Hebriden en de Faroër eenerzijds en Mecklenburg en Pommeren aan den anderen kant waar op Hiddensoe, Langenwerder en Poel broedplaatsen beschermd worden. Naar Oost-Pruisen toe wordt hij algemeener, vooral in de streek van de Masurische meren.

Latere bezoeken aan Rottum versterkten ons in de meening, dat de Noordwestplaat, die geheel onbewoond is en waar om zoo te zeggen niemand iets te maken heeft en als broedplaats en als interessante jonge duinformatie belangrijk genoeg was, om beschermd te worden en de Vereeniging tot Behoud van Natuurmonumenten heeft toen met den Voogd van Rottum een contract gesloten, waarbij deze zich verplichtte de Plaat geheel ongemoeid te laten en er te waken tegen strooperij. Wij hopen, dat dit verlaten eilandje eenmaal een waardig mededinger zal worden van de beroemde Duitsche beschermde plaatsen Memmert en Mellum. Verleden jaar reeds heeft het goede diensten bewezen, toen op Rottum zelf de broedvogels verontrust moesten worden door de talrijke kustwachtafdeling. Gaandeweg zijn de zilvermeeuwen toen verhuisd naar de Plaat, waar ze dit jaar volgens het rapport van den Voogd, den heer Toxopaeus, gebroed hebben ten getale van zeventuizend.

Bovendien broedt daar thans de middelste zaagbek, die tot nu toe nog nooit in ons land broedend is waargenomen. In het lange helmgras vond de Voogd een nest met elf licht bruingrijze eieren, omgeven door bruin dons en hij kon gemakkelijk den vogel waarnemen, want die zit zeer vast op de eieren. De roode snavel met zaagranden, de roode pooten, de wilde kuif laten geen twijfel toe, het is wel inderdaad onze *Mergus serrator*, die daar zijn geluk komt beproeven. Wij willen hopen, dat hij gelukkiger mag zijn dan de eidereenden, die in 1909 probeerden zich op Vlieland te vestigen en daar is wel kans op, want de Plaat is vrijwel ongenaakbaar.

Bezoekers van Artis kennen natuurlijk den middelsten zaagbek heel goed. Hij is een der hoofdfiguren in den eendenvijver en de mannetjes trekken in het vroege voorjaar zeer de aandacht door de buitensporige grimassen, die zij uithalen in tegenwoordigheid van de wijfjes.

De broedgewoonten van den zaagbek herinneren eenigszins aan die der bergeenden. Zij nestelen graag in hollen; op Hiddensoe vond men in een vossenhol een zaagbeknest en een bergeendennest vlak naast elkaar. Doch evenals de bergeend ook wel genoeg neemt met de beschutting van een duindoornstruik

of een dichte helmpol, zooals wij op Schiermonnikoog en Rottum waarnamen, wil de zaagbek ook wel zijn nest buiten de holen bouwen. Op de Fährinsel, die deel uitmaakt van het beschermde gebied van Hiddensee nestelen de zaagbekken zeer talrijk in de jeneverbesstruiken op de heide. Wie weet, wat we nog zouden kunnen beleven indien de zuidwesthoek van Texel, waar we ook heide met jeneverbesstruiken hebben in de nabijheid van de zee, eens tot natuurmonument kon worden ingericht.

Intusschen mogen wij nu alvast blij zijn met dien „voortrekker“ op de Noordwestplaat, die ons min of meer het verlies der Groote Sterns komt vergoeden. Intusschen schijnen die toch onze Wadden nog niet verlaten te hebben. Op Texel en Waal en Burg hebben er enkele zien vliegen, maar geen nest gezien en ook de Voogd schrijft ons, dat ze uit zijn gebied geheel verdreven zijn. Op Griend hebben er een aantal gebroed.

JAC. P. TH.

EEN ZONDENREGISTER.

NAAR aanleiding van mijn artikel „Een Zondenregister“ in *D.L.N.* van 16 Januari j.l. heb ik van verschillende zijden een schrijven ontvangen. Er waren er, die het stukje met veel genoegen gelezen hadden, doch een paar lezers schenen me minder welgezind. Eén zelfs begon met me te vertellen, dat hij bedoeld artikel met afgrijzen gelezen had. „Spaar toch die hoogst nuttige vogels,“ schreef de vogelvriend. Laat ik hem geruststellen: zoover ik me bewust ben, heb ik den dood van geen enkele spreeuw op mijn geweten. „U hebt, dunkt me, wel een weinig overdreven,“ meende een der lezers. Hoor slechts, wat een heer, werkzaam op een druk notariskantoor in het centrum der Betuwe, naar aanleiding van het artikel me (mondeling) zei: „O mijnheer, wat zijn in den kersentijd de spreeuwen toch vreeselijk lastig. Mijn patroon heeft het in Juni zeer druk met het verpachten van kersen en hooigras; gewoonlijk komen eerst de kersen, daarna het hooigras, doch veel tijd verloopt er meestal niet tusschen die verpachtingen. Dikwijls komen de kersenbazen bij mijn patroon met deze vraag: „O, mijnheer, wacht niet te lang met het verpachten der uiterwaarden; doe het s.v.p. spoedig.“ En dat waarom? Wel, als het gras der uiterwaarden gemaaid en vooral als het hooi ervan reeds binnen gehaald is, komen de spreeuwen er naar wormen en insecten zoeken en dan hebben de kersenbazen, althans bij tusschenpoozen, minder last van de spreeuwen, die haast niet uit de boomgaarden te keeren zijn.“

Men kan zich in de Betuwe niet de weelde veroorloven, in zijn tuin één kerseboom te hebben, die genoeg kersen voor eigen gebruik oplevert: de spreeuwen gaan er mee strijken, voor de vruchten rijp zijn. Ik heb weleens gezien, dat iemand een oud vischnet over een boom spande, doch de spreeuwen wisten door de mazen te kruipen en zoo goed als alles op te eten. Een volgend jaar hield dezelfde persoon de roovers uit zijn boom, door dezen met behangselgaas te bedekken, maar de kersen werden niet rijp.

Wat nu het eten en bederven der peren door spreeuwen betreft, in alle deelen der Betuwe is dit niet even erg. 't Schijnt, dat men er in het noordelijk deel meer last van heeft dan in zuidelijk gelegen plaatsen. Vooral Rijswijk schijnt een „spreeuwenhoek“ te zijn,